

REVISTA
DE LA
CÀMARA AGRÍCOLA OFICIAL
DEL
VALLÈS

Aquesta Revista se reparteix de franch entre tots els socis de la Càmara.

Pera els que no siguin socis, el preu de suscripció es de cinch pessetas l'any.

Se publica al menos una vegada al mes y sempre que la seva aparició sigui convenient.

No té número fixo de planas. Dels treballs firmats, no se'n fa solidaria la Revista.

Els originals no's retornan.

De todas las obras que's reben, se 'n dona compte á judici de la Direcció.

Els anuncis, á preus convencionals.

DIRECCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Secció 3.ª de la Càmara Agrícola Oficial del Vallès

GRANOLLERS

Ofertas y demandas

Aquesta Revista contindrà la present Secció, al objecte de que tots els socis de la Càmera hi puguin posar anuncis de compra ó venda de productes agrícols, bestiar, fincas y tot lo referent á agricultura.

Pera anunciar en aquesta Secció, s' ha de ser soci de nostra Càmera; l' anunci per cada inserció, val á rabó de 25 céntims la ratlla.

Informes y encárrechs, á la Secció 3.ª de la Càmera.

OFERTAS

—Gavia de premsa en molt bon estat.

—Cavall pera tartana de 3 1/2 anys y de 7 3/4 pams d' alsada.

DEMANDAS

—Se desitja un camp pera arrendament de duas cuarteras; te de ser aprop de Granollers.

—Lisol. Els que 'n necessitin en trobarán á la Càmera á 2'50 pessetas el pot d' un Kg.

—Abastadoras d' olivas. La Càmera ne te pera 'ls socis á pessetas 2'50 cada una.

TALLER D' ENCUADERNACIONES

Además de la encuadernació de llibres desde 'ls mes antichs als mes moderns, se fan tota classe de trevalls que dita industria abarca; y són: *Petacas, Targeters, Carpetas, Bades de lujo y economichs, Papereras, Estutjos y Mostraris* pera tota classe d' industrias, *Caixas de cartró* pera tota classe d' industrias, y en especial de las de lujo pera regalos.

Llibres de contabilitat, se fan als rallats dels models que s' encarreguin.

Llibrería y Objettes d' Escriptori

DE JOSEPH XIRAU

Carrer de Sant Roch, 4.—GRANOLLERS

REVISTA

DE LA

CAMARA AGRÍCOLA OFICIAL DEL VALLÉS

SUMARI: L' Agricultura y els Pressupostos.—Higiene, medicina y economía del camp.—Federació Agrícola Catalana.—Las carreteras provincials.—Prácticas agrícolas circunstanciales.—*Crónica*.—*Varietats*.—Index.

L' Agricultura y els Pressupostos

Al comensar aquest article, no 'm sé estar de portar aquí el text d' un telegrama enviat fa pochs dies, perque resúm molt bè tota la qüestió.

Diu aixís:

«President Consell Ministres.—Madrid.—Institut Agricol Catalá de Sant Isidro, en vista de la tendencia manifestada en la discussió del projecte reforma de la Armada de aumentar el pressupost de Marina, entén son deber declarar que 'l pays productor creu de més urgent necessitat aumentar, abans que tot, pressupostos agricultura, instrucció y obras públicas, pera alcansar major desenrotllo riquesa patria, puig que de la divulgació de la ensenyansa agrícola y de la facilitat y baratura dels transports depén la solució del grave problema de las subsistencias que á tots afecta y que precisa resoldre més perentoriament que la creació de la esquadra.—Pressupostos Guerra y Marina están ja en successiva desproporció ab els medis actuals dels contribuyents y més encara ab els de la classe agrícola, la qual facilitarà recursos quan compti ab els elements indispensables pera una més remuneradora producció de terra, que permeti atendre altres serveys menys necessaris y sempre onerosos.—El President, Ignasi Girona.»

A n' aquest telegrama s' hi ha adherit la Federació Agrícola Catalana; ell condensa, donchs, las aspiracions que tè en aquest punt la classe agrícola de la nostra terra.

Y bè 's comprén que aixís siga.

Els Pressupostos d' un Estat qualsevol, son el reflexe de la marxa general del Estat; son, com ha dit un autor extranjer, l' índex de la vida colectiva d' un poble.

La classe agrícola catalana que, gracias á Dèu, ha comprés ja que 's tè de preocupar de totas las qüestions de carácter públich, ha posat detinguda atenció en el projecte de pressupostos presentat á las Corts, y ha dit: Els Governos continúan dirigit malament la nau del Estat, que temps há va fent tomballóns ab perill imminent d' un naufragi general: el projecte de pressupostos indica clarament que anem seguint desorientats; cal de consegüent empendre altres viaranyes. S' han acabat els temps del quixotisme; han passat pera no tornar aquellas societats que eran fortas y progressivas per el sol fet de tenir Exércit fort y Marina excelent: aixó avuy es conseqüencia, complement d' un altre progrés, d' una altra riquesa; avuy el progrés consisteix en la cultura, en l' estudi, en el treball; avuy per viure s' ha de treballar expremment el such del cervell, produhint mòlt, bo y barato.

Aixís parlan, donant provas del característich sentit práctic de Catalunya, els agricultors cataláns.

Si voleu tenir forsas que 'ns defensin, segueixen dihent els agricultors cataláns als governants, feu de primer que hi hagi qué defensar; si voleu que mantinguem rumbosament Exércit y Marina com altres payssos, poseunos primer ó dexeunos posar en situació igual á la d' aquets payssos, que lo primer es viure. Doteunos ó dexeunos dotar d' instrucció, d' obras públicas; afliuxeu els llassos ab que agarrroteu á l' industria, á l' agricultura, la pobra cendrosa que viu corsecada, pero que s' aguanta per la sanitat que la volta, per els bons ayres que respira per camps y montanyas.

No, no es possible viure ab un pressupost quals gastos pujan á 988 millóns de pessetas y ja 's comensa per llensarne 399,8 per el Deute públich y 72'8 per las Classes passivas; no pot avenirse 'l pays á deixarse menjar d' aquella partida de gastos, la quarta part per Guerra y Marina, mentres que pera las funcions primordials del Estat no hi quedan més que engrunas, com se pot veure: funció jurídica, 14 millóns; politica, 16; religiosa, 41; fiscal, 48; de cultura, 50; de govern, 58; económica, 90, y defensiva (¿defensiva?), 193.

Y menos mal si aquest quadro resultés veritat, que no ho es en la

pràctica, en perjudici, naturalment, del país. Perque, després de tot, com regoneix el Ministre de Marina, ens quedarem sense barcos, com ens quedarem sense armaments y municions; perque per lo que respecta á la funció educativa ó de cultura, si l' Estat per un cantó hi gasta 50 millons, per altre costat se dona el cas irrisori de que 'ls ingressos que proporcionan al Erari públich els Instituts y Universitats, importan més que 'ls gastos: cas únich en el mon el del Estat espanyol que fassi negoci ab la ensenyansa, que per altra, part es semi-bàrbara; com deficientíssimas, impropies de país civilisat, son en la práctica las demás funcions que l' Estat realisa.

¿Que 'l pressupost de gastos pera l' agricultura ve augmentat? Veuem que 'n resultarà en el terren de fets. Suposem que realment s' inverteixen 300,000 pessetas pera camps d' experimentació; 50,000 pera missions agronómicas; 150,000 pera ensenyansa agrícola als cuartels; 25,000 pera viatjes d' instrucció agrícola al extranjer; 200,000 pera estacions ampelogràficas; 50,000 pera adquisició de rasses selectas de bestiar..... suposem tot aixó, que qui sab que 'n resultarà al cap de vall, y comptat y debatut, l' agricultura estarà, mica més mica menos, com abans, ab la diferencia que hi haurán una pila d' empleats pera cuydar d' uns serveys que estarán á l' altura de tots els demás que presta l' Estat.

Es d' agrahir tota la bona intenció que hi pugui haver en aquestes consignacions pera l' agricultura, pero consti que per aquest camí no 's va en lloch.

Totas aquelles consignacions, las rebaixas de determinats impostos relacionats ab la producció agrícola, son paliatius inútils pera curar els graves mals que pateix l' agricultura y totas las fonts de riquesa d' Espanya en general.

Es un error molt comú el fer descansar la salvació d' Espanya en las economías; no dirém que no se 'n hagin de fer, pero més que aixó importa fer gastos, gastos en instrucció, en industria, en agricultura, en obras públicas, procurant per demunt de tot, que aquets gastos sigan ben invertits. Aquí hi ha la clau del problema: fer gastos ben fets. Y els que 'l Govern se disposa á fer per l' agricultura, son pochs y sobre tot molt mal repartits.

Son esquifidas las cantitats que destina á vías de comunicació, á obras hidràulicas, á ensenyansa agrícola de debó, que tant com més carregués en aquest punt el pressupost de gastos, més ne surtiria compensat ab els ingressos.

Hauria de pensar el Govern que pera que l' agricultura d' Espa-

nya pogués desenrotllarse desfogadament, hauria d' haverhi doble terren de regadiu del que hi ha, s' haurian de duplicar els kilòmetres de ferrocarrils y carreteras..... ¡Pero si aixís se procedís, ja no fora propi d' Espanya! ¡Ah, es veritat!

J. MASPONS Y CAMARASA.

HIGIENE, MEDICINA Y ECONOMÍA DEL CAMP

XIV

Medicina de las personas

III

Ofegaments.—Goberns. —Mala senyal. — Centralisació. — Un penjat.—Un ofegat.

Avuy ens toca parlar de las *asfíxias* ú *ofegaments* á causa de no poguer respirar bè. Un se pot ofegar, ó bè per no poder entrar l' aire en els pulmóns ó freixura, com els que s' ofegan dintre l' aygua, y 'ls que 's penjan ó 'ls donan garrot; ó bè 'ls que respiran un aire dolent, que no serveix pera respirar, com es l' ofegarse ab la bravada d' un cup, d' una comuna, d' un braser.

Abans de parlar dels remeys indicats en eixos casos, no será per demés parlar d' un altre ofegament pitjor que 'ls esmentats. Me refereixo á l' asfíxia moral, produhida pe'ls escándols, corrupció, mals exemples, injusticias, enganys, centralisació, trampas; y ab la política corrompuda y egoista que 'ns está asfixiant fa anys per una part; y per l' altre, en l' asfíxia y ofegament que está sofrint la agricultura y el pagés, al qual, en lloch de donarli medis de poguer respirar bè en el seu ofici, se 'l va carregant y apalissant, perque de tot diu amén; debent esser el més protegit y 'l més respectat, es el burro dels cops.

La causa dels més grans mals es el sacrificar els interessos generals als particulars. Per regenerarnos, es clar que necessitém governants que no siguin degenerats; perque lo podrit no 'ns pot sanear: els que 'ns han tirat á perdre no 'ns poden salvar; ab patatas podridas no 's pot fer un bon guisat.

Jo 'm creya que l' art de governar era procurar el bè dels governats; el bè de la nació: jo 'm creya que 'ls governs tenian el deber de procurar, per tots els medis, el perfeccionament y benestar moral y material; pero vaig veyent que se ocupan de la manera de sostenirse en el poder y de inventar medis per treurer els quartos dels contribuyents; aném veyent que en lloch de fomentar l' agricultura, font de riquesa, la van ofegant y arruinant, no protegintla y carregantla de tants tributs. Mentres els polítichs se tornin ríchs y 'ls pagesos pobres, es la més mala senyal. ¡Sembla mentida no compreguin que la única manera de sanear la mo-

neda es sanejar la agricultura! El gran sàbi Aristotil diu: que 'ls carrechs públichs no han de enriqueir als que 'ls desempenyan, y que si 'ls ministres miran més per la sèva utilitat que per la de la nació, podèm assegurar son mals ministres. ¡Desgraciada la nació, diu, en la que se tornin richs els polítichs!

La centralisació es la que manté l' absolutisme y 'l caciquisme ab totes las sèvas immoralitats é injusticias: la centralisació es la que ha mort la vida, la llibertat y la dignitat de las comarcas y regións; y pera curar dits mals, sols hi ha 'l remey de la descentralisació, dels furs y del verdader regionalisme, y sobre tot, com diu Olivay: que sigui la moral y la religió la base ferma y segura del Estat. Y aquesta descentralisació, aquet regionalisme, aquesta protecció á la agricultura, ¿cóm consegriho? Sense la unió, de cap manera; porque 'ls governs que puján y baixan com els catufols d' una sinia, viuen de la centralisació, y no 'ls convé descentralisar; pero 'units tots 'ls agricultors, si 's plau per forsa 'ns ho donarian; porque si ara en Zulueta no es escoltat, á pesar de tenir tota la rahó, els cent y més diputats que tindriam, farian rotllo, com en otras nacions.

En resum, que si á una persona que s' está ofegant se li tira una corda per agarrarse, y no la volgués agarrar, diríam que ha perdut l' enteniment; als pagesos que s' están ofegant se 'ls tira la corda de la associació, la corda dels sindicats y càmaras agrícolas com remey per no ofegarse: si no s' hi volen agafar, dirèm que mereix compassió tanta ignorancia y tanta indiferencia. Un malalt que no se sent de las manxiulas, mala senyal.

Que una persona 's penji per suicidarse es un cas excepcional, porque si bè 'ls suicidis son freqüents á causa de la poca religió pera resignarse en las grans contrarietats ó desesperacions; per forts disgustos y perdnas de diners, ó passar miseria, se valen els homes de altres medis per matarse. Dèu 'ns conservi 'l seny y no 'ns deixi de la sèva má, ja que lo matarse es el disbarat més gros que pot fer una persona, la mort més horrorosa y desgraciada que no tè perdó.

Un día, un pagés que passava molts treballs, la sèva dona en lloch de consolarlo com debia, encara l' excitaba y li feya cárrechs, y ell desesperat se va lligar una corda escorradissa al coll y se penjá. Varem serhi aviat y 'l salvarem. El despenjaren tallant la corda, sense esperar la justicia, y després de afuixarli tota la roba, el posarem sobre un llit sense sotraguejarlo, ab el cap un xich alt; sobre el front y 'l cap li posarem draps d' aygua freda; li fèren fregas fortas á las camas, plantas dels peus y cassola de las mans y espinada: sobre 'l pit y ventre alternativament se donaren apretadas per provocar els moviments de la respiració: doná senyals de vida y ab una manxa li introduhirem ayre per la boca, y fet un mohiment respiratori, li varem donar culleradas de té ab unas gotas d' ayguardent; y l' home quedá bo y sá sense ganas de repetirho, ni la sèva dona ganas de tornarlo á fer enrabiar.

Móltas rahóns s' evitarían á las casas si las donas sapiguessin callar y no tenir la llengua llarga, fent surtir de test als homes, en lloch de calmarlos, consolarlos y animarlos, com es lo sèu deber.

Una vegada, nadant en una riera, se va ofegar un noy d' uns 14 anys; al poch

rato el van treurer del aygua, sense ferli cap remey per tornarlo á la vida: al cap de tres horas va arribar el metje, donchs el noy era d' una casa de camp; no va donar cap senyal de vida, á pesar de tots els medis empleats. Va dir el metje que si se li hagués fet lo degut tot seguit de treure'l de l' aygua, hauria viscut.

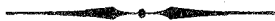
Algúns creuhen que es bon medi posar cap per vall ó capgirat al ofegat, perque tregui l' aygua, lo qual es un disbarat. Lo que 's fa es lo següent: se ageu un poch de costat dret, el cap y pit més baixos, posant roba ó qualsevol cosa sota 'ls lloms, se li neteja nas y boca, se 'l despulla de la roba mullada, se li fan fregas fortas en tot el cos y més á las mans, peus y pit durant tres minuts ab draps ó ab las mans, mullats ab vinagre ó esperit, si 's tè á má, y s' embolica ab roba calenta. Se li posa á la boca el mánech de una cullera ó un tap de suro, se tira la llengua y ab una ploma s' escuran las mocositats de boca y garganta.

Si no hi ha senyals de vida, se fa la respiració artificial, que 's pot fer de varias maneras: se li agafa la llengua y se li estira; se posa un home de jenolls darrera del cap, se li agafan els brassos á la vora del colze y se li alsan drets y després cap al darrera fins tocar el cap: aixís se facilita l' entrada del ayre; als pochos segóus se tornan els brassos á dessobre 'l pit, ab lo qual se comprimeix y surt l' ayre que li había entrat. Aixó se fa quinze vegadas per minut y dos ó tres minuts seguits: se para y se fan fregas.

Altres posan al ofegat de boca á terra, y tot seguit se 'l tomba de boca á dalt y se va repetint l' operació, ab lo qual se dilata y comprimeix el pit alternativament pera ferlo respirar, lo qual va bè, y s' ha de fer sense acabar la paciencia fins quatre ó més horas seguidas, perque s' han donat cassos de tornar á la vida després de sis horas.

Tambè va mòlt bè agafar la llengua ab un drap y fer la *tracció rítmica* tirant y arronsant, imitant els moviments de la respiració: si ve singlot y coloració de la cara, es bona senyal: no se 'ls fa beure res fins que hagin tornat la respiració: alas-horas se 'ls fa olorar vinagre ó amoniach: se 'ls posa en un llit calent y se 'ls pot donar una mica de caldo y un xich de vi bo.

Continuarém ab l' ajuda de Dèu.

Federació Agrícola Catalana

Ab la concurrencia de costum, celebrá aquesta colectivitat al Institut de Sant Isidro la seva reunió mensual, baix la presidencia del senyor Soler y March, y acompanyant de secretari D. Salvador Dachs.

Llegidas varias comunicacions, se tractá del acord de la Junta d'Aranzels y Valoracions, posant un impost d' un 5 per 100 sobre las primeras materias destinadas á adobs químichs, lo qual sería de grans perjudicis pera l' agricultura. En son lloch s' acordá demanar que pera la introducció d' aquestas materias s' estableixi tau sols un módich impost de registre.

Se varen fer oportunas consideracions sobre lo que cal fer respecte á la modificació del tractat ab Suissa, que tant interessa á l' agricultura.

Atenent á la oportunitat del telegrama enviat días passats per l' Institut de Sant Isidro al president del Consell de ministres, s' acordá enviar un altre despatx concebut en els termes següents:

«Federación Agrícola Catalana Balear compuesta de 112 asociaciones acuerda por unanimidad adherirse telegrama Instituto Agrícola Catalán de San Isidro, declarando precisa fomentar producción agrícola antes que aumentar presupuestos Guerra y Marina.—El presidente, Leoncio Soler y March.»

Finalment, entre altres assumptos, s' ocupá la Federació de las reformas á la lley de cassa, contrarias al dret de propietat individual, acordant acudir contra tals reformas, lo mateix que contra 'ls privilegis que 's volen concedir als militars donantelshi més ventatjas que als demás ciutadans pera dedicarse á la cassa.

Las carreteras provinciales

Que á Espanya l' administració pública deixa molt que desitjar, es cosa que ningú desconeix. Continuament s' escapan dels llavis exclamacions com las següents: «¡aixó sols passa á Espanya!» «¡En cap pays del mon se veu cosa semblant!» etcétera, etc. Tals epifonemas constitueixen, segons el meu modo d' entendre, la mes expressiva confirmació de lo malament que aném.

Si quelcom examina ab detenció cadascún dels serveys públichs, á tots hi trobará deficiencias que moltes vegadas ni s' arriban á comprendre. Deficiencias en l' Estat, degudas principalment al aclaparador centralisme; deficiencias en l' administració de la provincia, pera no ser menos que aquell; y tothom sab que tampoch hi faltan deficiencias en el Municipi, las que, per desgracia, son molt més visibles encara. Y generalment, confirmant una vegada mes aquell ditxo castellá de que «el último mono es siempre el que se ahoga», els més perjudicats per eixa mala administració son els agricultors.

En efecte; una de las cosas que més ventatjas reporta á la classe rural es el bon estat dels camins vehinals y carreras. Donéu una mirada á las nacions en que l' agricultura está més avansada, y en totas ellas veuréu lo bè que portan aquet servey, no solzament per lo abundants, sí que també per lo ben conservadas que tenen las carreteras. Y *vice-versa*: no allunyeu la vista de nostras comarcas y notaréu que aquellas, además d' escassejar generalment, no poden estar més mal cuydadas. Rahó de sobra tenia, donchs, aquell escriptor que, referintse á Espanya deya qu'era 'l pays de las *vice-versas*, ja que sempre que se compara nostra nació ab l' estranger, no hi falta may la corresponent *vice-versa*.

Si bè es cert que per lo que respecta á la provincia de Barcelona no 'ns podém queixar en quant el número de carreteras, no passa lo mateix en lo referent al modo de conservarlas, puig sembla que aquet servey no está suficientment vigilat.

Duas cosas en efecte, son dignas de censurar en la conservació de tals vies de comunicació: lo malament que 's fa l' operació de engravarlas; y el modó com s' efectúa la poda dels arbres, destinats *exclusivament* á fer ombra á las mateixas.

*
* *

En quant al primer punt, no es de ningú desconeiguda la dificultat ab que 's transita per una carretera engravada de poch, dificultat que desapareixeria si en comptes de deixar la grava sense aplanar, se tingués el cuydado de passarhi una máquina aplastadora. D' aquesta manera logririam tenir facilitat pera circular per ellas, sense ser obstacle la grava, puig ben aplanada no molesta á ningú en qualsevol forma que s' hi transiti.

Per altra part, no hi quedarian tampoch aquestas faixas laterals, en las que la grava se troba, al cap de molt temps, en igual estat que 'l primer día que van col·locarla, essent aixís que 'n el mitj de la carretera no 'n queda ni rastre de la mateixa, puig coneixent las cavallerías qu' es més senzill seguir roderas ja fetas que obrirne de novas, segueixen sempre idéntich camí, lo que no passaria de trobarse la grava ben distribuïda y perfectament aplanada. Además de que ab dit sistema, no tindrian els peóns tants amohinos per adovarlas, puig no s' espatllarian tampoch ab tanta freqüencia.

No diré que en alguna carretera d' aquesta provincia no s' hi segueixi dit procediment, mes aixó fa posar més de relleu encara la deixadesa de no ferho igualment en las demás, ja que tans bon resultats dona.

Compareu sino la carretera que va á La Roca desde Granollers, ab la que desde aquesta vila se dirigeix cap á Masnou. En aquella, al engravarla l'any passat, varen en primer lloch fer una excavació superficial pera que la grava s' hi adaptés millor, aplanantla després perfectament y tot seguit s' hi va poguer passar sense cap molestia, essent avuy dia ben pochs els trossos en que s' hi han fet roderas. Per el contrari, en la de Masnou han tingut d' estar els peóns continuament *apedas-santlla*, valgans l' expressió, y s' hi troban faixas laterals plenas de grava en que encara es tan dificultós passarhi avuy com el primer dia.

Per altre cantó, se gasta molta més grava en reparacions, y allavoras ve la necessitat de ferse pilas á tots dos costats de la carretera, lo que porta també l' inconvenient de dificultar el creuament dels vehiculs en las que son estretas, com succeheix en l' esmentada de Masnou.

*
* *
*

Per lo que toca al segon punt, es evident que 'ls arbres que 's plantan en las carreteras tenen per unich, per exclusiu objecte el de fer ombra. No son arbres que 's plantan per *negoci*, ó sia pera lucrarne ab la llenya que al expurgarlos s' en pugui treurer dels mateixos.

Aixó es tan evident, que si no fos aquell el motiu de plantarlos, no valdria la pena de perjudicar als pagesos que conran els camps vehins, puig no hi ha dupte que 'ls perjudican las arrels y l' ombra de dits arbres.

Mes al veure de la manera que 'ls expurgan, tothom diria que 's busca mes obtindre 'n molta llenya que deixarlos en bon estat per ferno ombra, donat lo molt que 'ls coronan. Hi ha carretera en aquesta comarca, en que s' han espurgat els arbres tan desastrosament que per espay de dos anys no han servit per tal objecte, essent aixís que abans de passarhi els expurgadors, s' hi podia transitar fin á l' hora de més calor per sota d' ells, degut á la molta ufana que tenian.

Com s' acosta el temps de fer las operacions de que 'ns hem ocupat, creyém que val la pena de tenirhi un xich més de empenyo porque 's fassin bè, en benefici del públich, lo que per altra part es lo primer que deu atendre tota Diputació provincial que 's vulgui guanyar las simpatias de tothom.

DOMINGO MOLINA

Prácticas agrícolas circunstanciales

Son aquestas totas aquellas prácticas que no poden precisarse ni fixarse per un temps determinat, perque certas y determinadas condicions climatològiques exigeixen variarlas en la forma y en la época, atemperarlas á circunstancias de moment, que solsament un coneixement clar de la manera que 's desenrotllan els diferents elements que necessita tenir en compte el pagés, pot determinar la oportunitat de ditas prácticas.

Enguany ne tenim una de práctica de las més essencials que té l'agricultor, que no haventse pogut efectuar en la major part de terrenos en son degut temps d'una manera complerta com ho requereix la seva importancia, cal que oportunament se repari aquella falta obligada per no haverhi sahor en la sembra del blat.

Aquesta práctica que molts pagesos deixàren de practicar per prudencia, fou la del adobar, esperant ferho en una ó altra forma, quan hagi plogut y creguin el temps normalisat.

Molt hi ha que dir respecte el millor modo de adobar els sembrats en el temps que som; pero per no fernos pesats, ens concretarem á combatre la equivocada opinió que molts pagesos tenen del nitrat de sosa.

Hem sentit dir á pagesos que no han tirat res al sembrat, y que per tot adob hi escamparan al esser á la primavera certa quantitat de nitrat, fundantse en que l'any passat va anar bé.

A altres pagesos els hem sentit expressarse de distinta manera, dihent que 's guardarán bé prou d'usar gens de nitrat, perque á n' en Pere ó á n' en Pau l'ús continuat de dita sal els hi ha esquilmat de mala manera la terra.

Una y altra opinió denotan la falta de coneixements que hi ha respecte de la manera d'obrar dels adobs minerals, y per aixó se va tant á las palpentas y no se 'n treu tot el partit que hi ha dret á esperarne.

L'ús sol del nitrat de sosa realment esquilmará la terra tan prompte com la planta n' hagi extret aquells elements, que per vo restituirlos hi l'atmosfera, deixa el pagés de suministrarlos hi, com son la potasa y l'ácit fosfórich.

La cosa es ben clara. Si tota planta pera nodrirse y fertilisarse necessita de varis elements, que tots els troba entre la terra y l'atmosfera, menos tres, y d'aquestos tres únicament se n' hi proporciona un, dit está que 'l terreno sufrirá un desequilibri de principis fertilisants, que de seguir tal procediment, ha de succehir el cabal empobriment de la terra.

Es molt afalagador, á cop de vista, el que ab relatiu poch gasto s' obtingui un gemat sembrat, que mentres es al camp pot compatir ab el adobat més abundant.

ment, pero si vos pareu ab la quantitat de grà, ja notareu la diferencia, sino molta en el primer any, ab seguritat en el segón.

El sembrat adobat únicament ab nítrat, ó bé en massa quantitat, encara que s'hi hagi tirat potasa y ácit fosfórich, es molt propens de volcarse y de produhir molta palla y poca quantitat de grà ab relació ab el bon aspecte que en el camp li haurá donat el nítrat.

El nítrat de sosa dona efectes més ó menos rápits, segóns el temps humit ó plujós que fassi.

Els pagesos que boy escarmentats, ó bé per haverlo sentit dir, no pretenen emplear nítrat de sosa en la primavera, tampoch estant en lo cert.

Tots aquells que han tirat y tiran guano complert demunt dels sembrats, no saben aprofitar l' economia que ofereixen els adobs minerals, perque 'l tirar en aquest temps la mateixa quantitat de superfosfat que quan se sembra, si no es l lensarlo, puig que 'l superfosfat es la materia que menos se pert, es tenirlo eniretingut á la terra sens aprofitarsen del tot la planta, perque el superfosfat es una materia que per posarse en condicions d' esser assimilat per la planta, passen dos ó tres mesos, y per aquesta rahó el temps més convenient per escampar el superfosfat es en las llauradas d' abáns de la sembra. Per rahóns, sinó idénticas parescudas, no es económich usar las mateixas quantitats de las demés sals en aquest temps, escampantlas per demunt del terreno, que der la tardor colgantlas ab l' arada.

La fórmula més racional per adobar els sembrats. que no ho han sigut al sembrar, es tirar una quantitat de superfosfat més ó menos grossa segóns sigui la terra saulonenca ó calcaria ó bé argillosa. Si es argillosa s' hi deu tirar més superfosfat que no en la terra que contingui cals; diferentment de lo respecte ab la potasa. D' aquesta sal se 'n pot molt bé prescindir en las terras grossas, primerament perque poca en necessitan, y segonament, perque escampada per demunt, poch se 'n aprofitará la planta. D' amoníach es millor tirarhi la mitat ó tres quartas parts de lo que corresponia tirarhi per la tardor, y suplir el resto, per nítrat de sosa en la primavera.

Respecte á quantitats no es prudent fixarlas, puig que depenen aquestas de la fertilitat del terreno y del modo que ha sigut adobat l' esplet anterior.

Devém advertir, donchs, que ni es prudent esperar adobar solsament ab nítrat, ni es económich, ja que no es fer cap mal, molt al contrari, l' emplear las materias en forma de guano complert.

F. R.

CRONICA

Avis de Comptaduria.—Aproximantnos á fi d'any, época en que 's deu practicar el Balans de totas las operaci6ns realizadas per la Cámara Agrícola, esperem que tant els senyors Socis, com els senyors Delegats dels pobles, liquidarán, com mes aviat millor, totas las cuotas que tingan pendents de pago, ja ingressantlas personalment, ó enviant sellos de correu.

Altre.—Habenthi alguns dels que varen suscriures per la compra de la imatge de Sant Isidro que encare no han entregat la quantitat oferta, esperém que ho farán prompte, ja que la suscripci6 fa temps que 's doná per tancada.

Cupons.—Ab arreglo á la condici6 11^a de las aprovadas per la emissió de las Obligacions d' aquesta Cámara Agrícola, la Junta Directiva, ab sessió de primer del corrent, ha acordat que desde primer de Janer pr6xim se pagui en la Tresorería de la Cámara el cupó corresponent al any 1904. Per lo tant, tots els senyors obligacionistas poden presentar els titols ó cupons de sa propietat desde primer de any nou, al objecte indicat.

Al local de la Cámara hi ha exposat un exemplar d' arada giratoria de vertebrera ab agulla gradual, construída per D. Domingo Burzon, constructor de maquinaria agrícola.

El día 9 del present mes de Desembre á las 9 del matí doná principi en el Dip6sit de Hospitalet del Llobregat la inspecci6 y venda de las eugas destinadas á la recria, segons B. L. M. que oportunament ens enviá el senyor Director de dit Centre D. Plácit Alvarez de la Tejera y Jove.

Tan prompte ho varem saber, ho participarem á tots els senyors socis que habían fet demanda de alguna euga á fi de que anessin á recullirlas.

La exposició de las citadas eugas será permanent y els dijous y dimenges, de 10 á 12, podrán formalisarse las vendas y ser retiradas aquellas.

Com es sabut, sols poden concórrehi las personas precisament admesas mitjansant haver acreditat sa calitat d' agricultors, aixís com el que las fincas ahont deuen ser instaladas las eugas, reuneixen bonas condicions á satisfacció del senyor Director del Dipòsit, á qui deuen ser dirigidas las instancias, en las que s' han de fer constar el nom y domicili del solicitant, denominació y situació de la finca, y sa avinensa ab las bases de la Real Ordre de 29 setembre de 1904 (B. O. número 218).

Hem rebut la *Gula para la aplicaci3n de los abonos*, publicaci3n oferta per don Otto Medem. Es un llibre que conté molts datos útils pe'ls pagesos, particularment pe'ls que gastan adobs químichs.

Agrahim á dit senyor l' envió de una obra que será molt consultada pe'ls socis de la Càmara.

VARIETATS

Preparaci3n de los huesos para abono

La utilidad del uso de los huesos se circunscribe mucho por la dificultad de disponerlos para el trabajo. Se conocen los medios de triturar los huesos, reduciéndolos á pequenos fragmentos, cuyo trabajo se efectúa con ayuda de unos molinos últimamente inventados en los Estados Unidos, ó por medio (cuando no se tienen molinos) de un pesado mortero ó de un gramazo. Estos sistemas pueden emplearse ó adoptarlos en aquellas propiedades pequenas, cuando se trata de una huerta ó una viña; pues en las grandes haciendas, donde se tienen los huesos como un abono general para extensas áreas de terreno, se necesita del molino.

Los huesos que se trate de triturar, cuando, como ya hemos dicho, no se tiene un buen molino, pueden reducirse á cenizas por medio de una sal calcárea cáustica, que puede llenar el objeto, aunque lentamente, pero con muchos menos inconvenientes que cuando se emplea el ácido sulfúrico. Para el efecto deseado, debe usarse una caja de madera corriente, bien hecha y ajustada, cuyo tamaño puede ser de 18 pulgadas de fondo. En esta caja, bajo las condiciones indicadas, échese un

cuartillo de cal apagada y uno de sal de soda, todo lo cual se procurará mezclar con huesos.

A la masa que forma esta mezcla, póngasele agua de cuando en cuando, para mantener su estado de humedad. En cuatro ó seis semanas los huesos se pondrán tan suaves, que se desbaratarán haciéndose polvo bajo el más ligero soplo. La masa, una vez que llega á este estado, puede mezclarse batiéndola con una pala, y después añádase á ella una cantidad igual de abono puro, mezclándose todo. Esta composición es demasiado vigorosa para su aplicación inmediata á los campos cerrados, y al usarla, sobre todo como abono para el maiz, necesita mezclarse con alguna tierra.

(De *El Mundo Agrícola*)

Las brisas com aliment del bestiar

Tothom sab que las brisas son un bon aliment d' hivern pera 'l bestiar.

Els moltons engreixats rapidament ho han d' ésser donantlos 2 kilos per dia de brisas que tinguin d' un 2 á un 5 per 100 de sal, no com á únich aliment, sinó barrejanthi segó, farina de ert, aglans, etz.

Els bous pera engreixar poden menjar de 20 á 25 lliures de brisas, ab igual quantitat de palla y 10 ó 12 kilos de naps, remolatjas, pastanagas, etz.

La vinya á Espanya

Las provincias d' Espanya en que hi ha més hectáreas de vinya, son las següents:

Barcelona.	132.000	Navarra.	48.000
Lleida.	119.000	Castelló.. . . .	47.000
Valencia.	113.000	Cuenca.	40.000
Tarragona.	111.000	Málaga.	38.000
Valladolid.	91.000	Burgos.	38.000
Zamora.. . . .	88.000	Murcia.	32.000
Alicant.. . . .	86.000	Albacete.	29.000
Madrid.	71.000	Granada.	27.000
Huesca.	54.000	Palencia.	26.000
Logroño.	52.000	Balears.	23.000
Ciudad Real.. . . .	50.000	León.	22.000
Toledo.	48.000	Cadiz.	20.000

Las demás provincias tenen una superficie de vinya de 637.000 hectáreas.

En conjunt Espanya posseix 1.724.111 hectáreas de vinya, produeixen de 34 á 36 milions d' hectólitres de vi.

INDEX ALFABETICH

de las materias contingudas en la Revista del any 1904

Págs.	Págs
Abastedor d' olivas.	45
Abonos potásicos y los vinos.	32
Adobs pe 'ls blats.	175 y 186
Adobs: venda.	159
Agricultura.	177
Ayguas: expedients d' aprofitaments.	15
Ayguas: manera de descobrir els ma- nentials.	15
Any més (Un).	1
Arada giratoria.	188
Aranzel: observacions al projecte.	126
Arboles rebeldes á fructificar.	63
Arbres fruiters.	143
Arrendataris desahuciats (Als).	102
Assemblea Agrícola.	62
Associació Agrícola al Vallés (La).	70
Associacions agricolas inglesas (Las).	106
Associacions agricolas y 'ls mestres d' instrucció primaria.	81
Ateneo Feliu: cartell.	122
Avis de Comptaduria.	175 y 188
Avis important als senyors socis.	29
Baròmetre del pagés.	46
Bregadora de cànem.	126
Blat: sa venda.	76
Butifarras: una bona manera de bu- llir-les.	16
Brisas.	190
Cámara (La). Efectes actuals y els de son pervindre.	49
Cámaras agricolas.	45
Camins vehinals.	176
Cànem: circular als cullillers.	159
Cànem: son cultiu	33
Cànem: son cultiu després de las pa- tatas.	145
Cànem: recullida de llevar.	14
Cànem d' Italia: queixas de son re- sultat.	67
Capacidad legal de los peritos en los expedientes de expropiación forzosa.	41
Carreteras provinciales: conservació.	183
Carreteras: cessió de.	40
Carta oberta.	33, 82 y 120
Cassadors (Als)	103
Cavas Codorniu (A las).	59
Cerdos: el peso de los.	127
Cereals: sa cullita als Estats Units.	42
Certámen de Sant Feliu de Codinas.	122
Copas americanas que deben plan- tarse.	128
Ceps: sa plantació.	112
Clorosis de la vinya y fruiters.	80
Clorosis: su tratamiento.	48
Colección de la Revista.	14
Concurs d' estudis.	12
Concursos del Institut de Sant Isidro.	1
Conferencias agricolas de Vallroma- nas.	153
Congrés Agrícola del Vendrell: descrip- ció.	87
Congrés del Vendrell: Delegats.	14
Congrés del Vendrell: Qüestionari.	60 y 74
Consum dels adobs químichs á Italia.	95
Contraveneno sencillo y económico.	47
Cooperativas (Las) y la venda del blat.	76
Cotó: datos de son cultiu.	96
Cotó: repartició de llevar.	78
Cria caballar.	166 y 188
Cullitas al extranjer.	125
Cullita del blat á América.	94
Cullitas. estat de las de Russia.	106
Cultivo del trigo en regadio.	17
Cunills casoláns.	45
Cupons.	183
Cuotas dels socis.	29
Degá del Vallés (El).	44
Delegacions: bases pera sa creació.	137
Delegació de Caldas: programa.	65
Delegació de Caldas: inauguració.	88
Delegats.	42
Demanda.	143
Descáns dominical: reglament.	139 y 157
Deutes al Estat.	11
De teuladas amunt.	72
Drets de transports.	152
Educació agrícola.	97
Elogis.	79
Empelt del Cep.	31
En pro de la instrucció agrícola.	129
Ensenyansa d' obrers agricols.	60
Ensenyansas de la guerra rus-japo- nesa.	156
Entrega de géneros.	95
Ferrocarrils secundaris.	144
Felicitació.	45 y 144
Federació Agrícola Catalana Balear: acorts.	14, 31, 43, 93, 100, 115, 165 y 183
Festa.	79
Filoxera: sa destrucció.	32
Filoxera (Los remedios contra la).	47
Franquicia postal. exposició.	41

Págs.	Págs.		
Franquicia postal: Real decret.	136	Perits Agrícols.	143
Gallinas que 's menjan els ous.	80	Pólvora pera canóns: exposició.	102
Guano: demanda.	14	Pólvora pera els canóns granífuchs.	121
Guia para abonos.	189	Pósits.	152
Higiene, Medicina y Economía del Camp.	2, 51, 85, 118, 162 y 180	Prácticas agrícolas: concurs.	12
Homenaje al agricultor Mir: alocució.	29	Prácticas agrícolas circunstanciales.	186
Huesos para abono.	189	Premis á la virtud y al treball.	11
Imatge de Sant Isidro.	45 y 138	Pressupostos.	177
Imatge de Sant Isidro: benedicció.	95	Previsió de temps (plano sobre la).	78
Impost nou.	161	Publicacions rebudas.	13, 31, 44, 79, 107, 126
Inauguració de la Delegació de Caldas.	88	Pussas: pera impedir als gossos de tenirne.	110
Incendis.	126	Qüestionari.	60
Incendis: aparell extintor.	144	Ratas (La guerra á las).	91
Informació extranjera.	42, 61, 76, 94, 106, 125	Rata-pinyada ¿es útil á la agricultura?.	146
Junta general: recort per la assistencia.	13	Resumen de Agricultura.	78
Junta general (La).	17	Reunió á la Cámara.	166
Laboratori municipal de Paris (El).	61	Rey á Catalunya (El).	57
La corda sempre 's trenca per la part més flaca.	7	Regalo.	78
Le retour aux champs.	16	Reglament del descans dominical. 139 y 157	157
Lisol: sos efectes.	32	Re població forestal.	105
Llegislació civil catalana (La).	59	Savó casulá: recepta per ferne.	127
Llimachs: manera de destruirlos.	80	Sal y el bestiar.	110
Mala costum (Una).	68	Secció bibliográfica.	104, 124 y 171
Malalties del bestiar.	108	Sembrats (Els).	30
Máquinas batedoras.	107	Sindicats agrícols.	150
Máquinas de serrar fusta: exposició.	9	Situació agrícola de Alger.	94
March Mir (En).	6	Sofres y sulfats: demandas.	62
Medalla dels Somaténs	59	Subdelegació de Caldas de Montbuy.	62
Memoria.	17 y 18	Suscripcions.	45, 79 y 95
Mostassa verda (Contra la).	77	Suspensió.	43
Necrologia.	62	Telegramas.	45, 59, 62, 96, 107 y 159
Nitrat de sosa: manera de gastar-lo. 14 y 186	14 y 186	Testaments (Lo dels).	96
No descuidarse.	30	Tir contra la neu.	125
Pantanos: projecte.	15	Tómbola.	144
Parceria.	38 y 58	Transport dels géneros en vagóns refrigerants.	94
Pa sense farina.	176	Veü de alerta als agricultors.	112
Patatas: arribada y venda.	13, 159 y 175	Vins (La materia colorants dels).	109
Patatas: compra de llavors.	126	Vinos y los abonos potásicos.	32
Patatas (Contra la germinación de las).	127	Vinos (tanización de los).	48
Peritos en los expedientes de expropiación forzosa.	41	Viña. ¿pueden snprimirse sus diversas labores?.	116
		Vinya: superficie cultivada.	150
		Victoria (Una altre).	136
		Xampany.	159

Vda. y Fills de B. Cazeneuve

BARCELONA: Llealtat, 6

Fabricants y preparadors d' adobs organichs.—Serradura de banya y potarró fina y granada.—Desperdicis de pells y llanas.

Apropòsit pera las vinyas, cánem, blat, arbres, etc.

Aparells agricols pera vendre

En el local de la Càmera Agrícola hi ha exposats els següents aparells venturers que 's vendrán á preus ben acomodo:

Máquina de bullir vi

Id. pera trinxar herba pels pollets

Arada, sistema Pfeiffer

Duas citras de llauna per oli

Rahó, á l' Administració de la Càmera.

COTXE-FAETÓN

en molt bon estat per vendre. Rahó, en l' Administració de la Càmera.

EN VENDA

Un billar ab els seus accessoris

ES VENTURER

Dirigirse á la Administració d'aquesta Revista

CHAMPAGNE

CHÂTEAU

MIMÓ

DEMANIS PER TOT ARREU

J. ESPINÁS S. EN C.

BARCELONA.—SANS

GUANOS QUÍMICHS-ORGÁNICHS

Esponjan la terra y modifícan el seu estat físich

Premiats ab medalla d' or en diferentas Exposicions

Primeras materias

Serradura fina y granada de banya, pel y pota, etc., etc.

RIQUESA GARANTIDA